

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
28.11.2016
Taltionumero
5074
Diaarinumero
3514/3/15

1 (5)

Asia Vammaispalvelua koskeva valitus

Valittaja A huoltajinaan B ja C

Päätös, jota valitus koskee

Helsingin hallinto-oikeus 23.10.2015 nro 15/1139/6

Asian aikaisempi käsittely

Porvoon sosiaali- ja terveyslautakunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan alainen viranhaltija on 16.2.2015 hylännyt B:n ja C:n hakemukset ylimääräisten sähkö-, vesi- ja jätemaksujen korvaamisesta pojalleen A:lle osana vammaispalvelulain mukaista palveluasumista.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan alainen viranhaltija on 28.4.2015 § 18 pysyttänyt viranhaltijan päätöksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Helsingin hallinto-oikeus on, siltä osin kuin korkeimmassa hallinto-oikeudessa on kyse, hylännyt valituksen sosiaali- ja terveyslautakunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksestä.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (*vammaispalvelulaki*) 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle palveluasuminen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kunnalla ei kuitenkaan

ole erityistä velvollisuutta palveluasumisen järjestämiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

Vammaispalvelulain 9 §:n 1 momentin mukaan vammaiselle henkilölle korvataan hänen vammansa tai sairautensa edellyttämän tarpeen mukaisesti kokonaan tai osittain kustannukset, jotka hänelle aiheutuvat tämän lain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeellisista tukitoimista sekä ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat vamman tai sairauden edellyttämän vaatetuksen ja erityisravinnon hankkimisesta.

Asiakirjojen mukaan A:lla on Charge-oireyhtymä, jonka vuoksi hänellä on kuulonäkövamma, kehitysvamma, liikkumisen vaikeuksia, hengitystieavanne ja vatsalaukkuavanne. Hän tarvitsee toisen henkilön ohjaus-, hoito- ja hoiva-apua kaikissa päivittäisissä toiminnoissa ja kuntoutuksessa.

A:lle on järjestetty vammaispalvelulain nojalla palveluasuminen omaishoidontuella ja ostopalveluna toteutettavalla kotihoidolla. Varhaiskasvatus, joka ei ole osa palveluasumista, on myös järjestetty A:n kotiin. Kotiin on myös järjestetty tilapäishoitoa. Perheen kotona on edellä mainituista syistä ulkopuolista henkilökuntaa päivittäin. Valituksessa on vaadittu vammaispalvelulain nojalla korvattaviksi palveluasumisesta perheelle syntyviä ylimääräisiä kustannuksia 1.2.2014 alkaen. Valituksen mukaan näitä ylimääräisiä kustannuksia ovat sähkökulut 15 euron osalta kuukaudessa, hoitohenkilöstön osa vesimaksusta 12 euroa kuukaudessa ja jätekulut 229,84 euroa vuodessa.

Hallinto-oikeus toteaa asiassa olevan riidatonta, että A:lle myönnetty palveluasuminen on ollut hänelle tarpeellinen. Riidatonta on myös, että palveluasumisesta ei kuulu periä maksuja. Hakemuksissa ja valituksessa mainittuja kustannuksia ei kuitenkaan voida pitää maksuun rinnastuvina eikä hallinto-oikeuden arvion mukaan myöskään vammaispalvelulain 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuina kustannuksina, jotka välittömästi aiheutuisivat A:lle myönnetystä palveluasumisesta. Kustannukset eivät siten tule vammaispalvelulain 9 §:n nojalla korvattaviksi A:lle myönnetystä tukitoimista aiheutuneina kustannuksina. Koska kyse ei ole kustannuksista, joista vaikeavammaisella olisi subjektiivinen oikeus saada korvausta vammaispalvelulain nojalla, viranhaltija ja jaosto ovat voineet hylätä hakemuksen näiden kustannusten korvaamisesta.

Jaoston päätöstä ei muuteta.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

B ja C ovat valituksessaan vaatineet, että sosiaali- ja terveyslautakunnan sosiaali- ja hallinto-oikeuden päätökset kumotaan ja A:lle myönnetään korvaus sähkö-, vesi- ja jätekuluista osana vammaispalvelulain mukaista palveluasumista.

Vaatimustensa tueksi *B ja C* ovat viitanneet aiemmin esittämäänsä ja lisäksi todenneet muun ohella seuraavaa:

Hallinto-oikeustuomari on hallinto-oikeuden päätökseen jättämässään eriävässä mielipiteessään todennut, että valituksessa korvattavaksi vaaditut lisääntyneet sähkö-, vesi- ja jätemaksut ovat myönnetystä palveluasumisesta johtuvia välttämättömiä kustannuksia. Kun kustannusten määräytyminen, niiden välttämättömyys ja normaaliin verrattuna ylimääräinen osuus on pystytty selkeästi osoittamaan, hakijan edun mukaista on, että hänelle korvataan ne. Sen, missä muodossa kustannukset tulevat asiakkaalle, ei pitäisi olla relevanttia. Asiassa tulee myös ottaa huomioon perusoikeusmyönteinen lapsen edun mukainen tulkinta.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan sosiaali- ja hallinto-oikeuden on antanut selityksen. A:lle järjestetty palveluasuminen ja siihen liittyvät palvelut ovat hänelle maksuttomia asiakasmaksulain mukaisesti. Ei ole tarkoituksenmukaista, että kaikille henkilöille, joille järjestetään palveluasuminen omaan kotiin, tulisi korvata nyt erikseen haettavana olevan kaltaisia kustannuksia. Tällaiseen tarpeeseen vastataan vammaistuella ja omaishoidon tuella. Esitetty selvitys ei osoita yksiselitteisesti, missä määrin kustannukset olisivat normaalia kulutusta suuremmat.

B ja C ovat antaneet selityksen. Vammaistuki tai omaishoidontuki eivät ole kulukorvauksia. A:n hoidon vaatimat laajat järjestelyt, jossa ulkopuoliset henkilöt käyttävät hänen kotinsa tiloja päivittäin vuoden ympäri, aiheuttavat kiistatta muun muassa sähkön ja veden kulutusta. Tämän osalta on jo aiemmin esitetty asiantuntijalaskelmia ja -lausuntoja. A:n kohdalla on kyseessä poikkeuksellinen kokonaistilanne. Lapsen edun mukaista ei ole, että hänelle aiheutuu kuluja hänelle myönnettyistä ja tuetuista maksuttomista palveluista ja subjektiivisista oikeuksista.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöksen lopputulosta ei muuteta.

Perustelut

Vammaispalvelulain 9 §:n 1 momentti koskee kunnan yleisen järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia määrärahasidonnaisia taloudellisia tukitoimia. Palveluasumisessa on kyse kunnan erityisen järjestämisvelvollisuuden alaan kuuluvasta palvelusta, josta perittävän maksun edellytyksistä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (*asiakasmaksulaki*). Lain 4 §:n 5 kohdan mukaan vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettuun palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut ovat tietyin ehdoin maksuttomia. Tästä ei kuitenkaan seuraa, että A:lle olisi korvattava vaaditut sähkö-, vesi- ja jätemaksut, vaan niitä on pidettävä luonteeltaan perheen normaaleina elantomenoina, joita kunnalla ei ole velvollisuutta korvata vammaispalvelulain nojalla.

Tämän vuoksi ja kun huomioon otetaan muutoin edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen lopputuloksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Irma Telivuo
hallintoneuvos

Hannele Ranta-Lassila
hallintoneuvos

Mikko Pikkujämsä
hallintoneuvos

Vesa-Pekka Nuotio
hallintoneuvos

Antti Pekkala (t)
hallintoneuvos

Anna Heikkilä
Asian esittelijä, oikeussihteeri

Jakelu

Päätös

B ja C, maksutta

Jäljennös

Porvoo kaupungin sosiaali- ja terveystalokunnan sosiaali- ja
Helsingin hallinto-oikeus